Χιονίζει στην Μουργκάνα

written by Σταμάτης Κυριάκης | 15.12.2022

Ο κανονικός χειμώνας έρχεται μόλις χιονίσει στην Μουργκάνα.

Από τη «σκάλα του Δημάρχου» κόβεις αζιμούθιο ανατολικά προς Σαγιάδα.

Στην ευθεία προς Φιλιάτες βλέπεις την κορυφή της Μουργκάνας.

Όταν την δεις χιονισμένη τελειώσανε τα ψέματα. Έχουμε χειμώνα.

Σε αυτή τη βουνοκορφή έχουν γίνει πολλές γνωστές μάχες (και εξακολουθούν να γίνονται).

Ξεχωρίζω μία σχετικά άγνωστη .

«Το ‘μαθες μωρ’ δόλια μάνα,
τι έχει γίνει στην Μουργκάνα,
Πολεμούσαν οι Σουλιώτες,
με τους κάτω Δελβινιώτες.»

Μην πάει το μυαλό σας σε κανένα θρησκευτικό η πατριωτικό πόλεμο.

Η σύγκρουση δεν είχε τίποτα το ρομαντικό.

Βασικά σκοτωνόντουσαν (οι Σουλιώτες με του Κάτω Δελβινιώτες) για το ποιος θα αρπάξει του αλλουνού τα υπάρχοντα .

Έτσι οι νικητές …

«..πήρανε φλουριά και γρόσια,
μωρ’ γιαλένια, κρουσταλένια.»

Κακά πετσιά οι Σουλιώτες (όχι ότι οι Δελβινιώτες πηγαίνανε πίσω δηλαδή).

Θα μπορούσε βέβαια να μην με αφορούσε το θέμα και να περιοριζόμουν μόνο στην χιονισμένη βουνοκορφή αλλά και να θέλεις να αγιάσεις δεν σε αφήνουν οι διαόλοι. Έτσι λοιπόν συνεχίζω.

Κάποτε βρέθηκα φαντάρος στα όρη της Μουργκάνας να φυλάω το έθνος από τους «Κομμουνιστάς».

Ήμουν το κατάλληλο πρόσωπο.

Όλα πήγαινα κατ΄ ευχή στην εξορία ώσπου μας φορτώσανε στα καμιόνια και μας πήγανε στο Σούλι.

Θα γινότανε, λέει η ετήσια αναπαράσταση της ανατίναξης της μονής του Κουγκίου και εμείς (οι ανεπιθύμητοι) θα παίζαμε τον ρόλο των «Τούρκων».

Σύμφωνα με την σκηνοθεσία και το σενάριο της παράστασης, οι θεατές και οι επίσημοι θα καθόντουσαν αναπαυτικά στην εξέδρα κάτω από το Κούγκι , οι «επιθυμητοί» θα ντυνόντουσαν «Σουλιώτες» και θα μένανε στην κορφή στο Κούγκι αμυνόμενοι υπέρ βωμών και εστιών και εμείς οι «Τούρκοι» θα κάναμε την επίθεση.

Ο λοχαγός μας συμβούλεψε «να πέφτει και κανένας νεκρός κατά το «γιουρούσι» ώστε να φαίνεται η σθεναρή αντίσταση των «Ελλήνων» .

Δεν προσδιόρισε όμως ποιοι ακριβώς και πότε θα έπεφταν νεκροί.

Μέγα λάθος.

Στο πρώτο σμπάρο των «Ελλήνων» πέσαμε νεκροί όλοι οι «Τούρκοι».

Ποιος ανέβαινε αρόντα όλη αυτή τη γουλάδα.

Ο μόνος «Τούρκος» που συνέχισε ήταν κάποιος αφελής νεοσύλλεκτος που ανεβαίνοντας πυροβολούσε μόνος του με άσφαιρα ώσπου έφτασε στην κορφή χωρίς τσαρούχια , χωρίς ντουφέκι και γδαρμένος από τα πουρνάρια.

Μόλις τον είδε ο καλόγερος Σαμουήλ (ο σιτιστής) έβαλε φωτιά και ανατίναξε το Κούγκι.

Φάγαμε από είκοσι μέρες φυλακή.

Είχε δίκιο ο Μάρξ.

Η Ιστορία γράφεται ως τραγωδία και επαναλαμβάνεται ως κωμωδία.

Γελάσαμε πολύ.

Μερικοί μέχρι δακρύων.

Ένας γελούσε ξαφνικά και το βράδυ στον ύπνο.

Δεν κρατήθηκε και έβαλε τα γέλια και το πρωί στην αναφορά.

Έφαγε επιπλέον πέντε μέρες φυλακή.

Κακά πετσιά οι Σουλιώτες.

Ήταν οι πρώτοι που ανακάλυψαν τα διόδια πολύ πριν την Εγνατία.

Στήσανε διόδια στο γιοφύρι στο Γλυκύ , απάνω στον Αχέροντα , και πέρνανε το δέκα τις εκατό από το αλεύρι και το αλάτι του Αλή Πασά.

Χωριά πόσα του κλέβανε στην Δωδώνη ως «άγνωστες συμμορίες».

Όταν ήρθαν στην Κέρκυρα ως μετανάστες γίνανε διάσημοι ως κλέφτες κοτετσιών. Παρόλο που ο Ναύαρχος Ουζακώφ τους έδωσε χτήματα αυτοί αρνούνταν να τα δουλέψουν διότι θεωρούσαν ως το μόνο ευγενές επάγγελμα την εκτροφή αιγοπροβάτων.

Η Μουργκάνα σήμερα είναι το πλέον μακρινό και δυσπρόσιτο βουνό της χώρας.

Τα σύνορα της Ελλάδας με την Αλβανία είναι ακριβώς στην κορυφογραμμή.

Από ένα σημείο και μετά (του μοναδικού δρόμου) δεν ξέρεις αν βρίσκεσαι στην Ελλάδα η στην Αλβανία.

Τα μικρά και σχεδόν ακατοίκητα χωριά που βρίσκονται εκατέρωθεν του όρους χρησιμεύουν μόνο ως σταθμοί και καταφύγια κοντραμπαντιέρηδων.

Πάνε τα αξέχαστα εκείνα χρόνια , την εποχή των «Κομμουνιστών» , όπου φύλαγα μόνος μου την παραμεθόριο όλη νύχτα.

Τώρα αν βρεθείς εκεί σίγουρα θα σε σταματήσει κάποια περίπολος και άντε εσύ να τους πείσεις ότι ανέβηκες εκεί επάνω για να ρεμβάσεις και να δεις την θέα.

Μιάς και τόφερε η κουβέντα, να το ξαναπώ.

Υπάρχει και μια χαμένη όπερα του Giovanni Batista Ferrari με τίτλο «Οι τελευταίες μέρες του Σουλίου» (Ultimi giorni di Suli).

Το 1856 ανέβηκε στο μεγάλο θέατρο «Φοίνικας» της Βενετίας. Μάθαμε ότι ανέβηκε και στην Κέρκυρα στο Σαν Τζιάκομο.

Συγγραφέας του έργου ήταν ο Giovanni Peruzzini (1815-1869).

Το λιμπρέτο και οι παρτιτούρες της όπερας έχουν χαθεί.

Δεν καταφέραμε να βρούμε κάποιο ίχνος.

Αν υπήρχε ένα υπουργείο πολιτισμού σε αυτό το καταραμένο τόπο θα έστελνε έναν άνθρωπο στη Μαδρίτη όπου είναι μαζεμένα σχεδόν όλα τα έργα του Peruzzini να ψάξει να βρει την χαμένη όπερα.

Φαντάζομαι ότι ο Peruzzini θα έχει ωραιοποιήσει το παρελθόν σύμφωνα με τις πληροφορίες που θα είχε αλλά δεν πειράζει.

Έστω και έτσι μπορεί το έργο αυτό να αξίζει.

Στην άγνωστη Μουργκάνα συμβαίνουν ακόμα πολλές μάχες.

Χθες το βράδυ τόσα μπόρεσα να διακρίνω στην χιονισμένη της βουνοκορφή.